

Aan de Minister voor Klimaat en Energie

Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Krimpenerwaard, 25 maart 2022

Betreft: De zorgplicht van de overheid en het Nationaal Klimaatakkoord

Geachte heer Jetten,

In het afgelopen jaar hebben wij diverse ministers, te weten Infrastructuur en Waterstaat, Justitie en Veiligheid, Binnenlandse Zaken, Medische Zorg en Sport benaderd met het verzoek om passende maatregelen te nemen tegen de geluidsoverlast door motorvoertuigen, in het bijzonder door motorfietsen.

We hebben daarin verwezen naar de brief van 23 april 2021, waarin de minister van Binnenlandse Zaken aan de Tweede Kamer gerapporteerd heeft over de voortgang van de van de implementatie van de Omgevingswet. Wij hebben deze brief destijds met bijzondere belangstelling gelezen. Dat geldt in het bijzonder voor het in deze brief geformuleerde uitgangspunt, waarin de minister schrijft:

“Mijn bestuurlijke partners en ik zijn het erover eens dat dit nieuwe stelsel nodig is om de grote opgaven in de leefomgeving de komende decennia als samenleving en overheid effectief aan te pakken. De energietransitie, de woningbouwopgave, klimaatadaptatie en de bescherming van onze natuur vragen om het samenhangende instrumentarium dat de Omgevingswet ons gaat geven.”

Wij hebben in onze brieven in de genoemde ministers gemeld, dat wij dit uitgangspunt van harte onderschrijven, maar dat wij betreuren dat de ministers aan de verzoeken van diverse gemeenten nog geen gevolg had (willen) geven, hoewel verschillende van deze brieven al circa zes maanden eerder zijn verstuurd. Wij betreuren deze gang van zaken in hoge mate.

Dat geldt temeer, nu de overheid inzake de aanpak van geluidsoverlast en de bescherming van de gezondheid van de inwoners van Nederland een duidelijke zorgplicht heeft.

Deze zorgplicht van de overheid is op onze Grondwet en verdragen gebaseerd.

In verband met de lange kabinetsformatie hebben wij in het tweede halfjaar 2021 geen follow-up gegeven aan de reactie van 8 juli 2021 van de de minister van Infrastructuur en Waterstaat, mede namens de bovenvermelde ministers. Deze briefwisseling tussen de genoemde ministers en de NEFOM is te vinden op onze site: www.nefom.nl

Onder verwijzing naar deze eerdere briefwisseling ligt het voor de hand dat wij met het nieuwe kabinet en in het bijzonder met u als minister voor Klimaat en Energie, ons pleidooi voor passende maatregelen willen hervatten.

Daarbij vragen wij allereerst uw aandacht voor de relevante wetsbepalingen en uitgebrachte rapporten. Daarna besteden wij afzonderlijk aandacht aan het gebrekkige Nationaal Klimaatakkoord en de verzochte maatregelen.

1. Wetsbepalingen en verdragen

Artikel 21 Grondwet

In dit kader verwijzen wij allereerst naar artikel 21 van onze Grondwet. Dit artikel vormt een onderdeel van onze grondrechten en luidt:

“De zorg van de overheid is gericht op de bewoonbaarheid van het land en de bescherming en verbetering van het leefmilieu.”

Deze zorgtaak van de overheid is zo wezenlijk, dat deze overheidstaak zelfs in onze Grondwet is opgenomen. In die zin heeft deze bepaling van de sociale grondrechten, zoals geformuleerd in de Grondwet vooral het karakter van instructienormen aan de overheid. In dit kader is voorts van belang dat dit artikel expliciet spreekt over ‘bescherming én verbetering’ van het leefmilieu. Dat betekent naar onze mening dat deze zorgplicht een stuk verder gaat dan de meer gebruikelijke opdracht tot het nemen van een preventieve maatregel. Wij menen dan ook, dat deze grondwettelijke bepaling een actieve zorgplicht voor de overheid inhoudt.

Artikel 2 Europese Verdrag voor de rechten van de mens

Naast artikel 21 van de Grondwet is ook artikel 2 van het Europese Verdrag voor de rechten van de Mens (EVRM) van cruciaal belang. In dit kader is relevant dat artikel 2 lid 1 EVRM begint met de volgende zin:

“Het recht van een ieder op leven wordt beschermd door de wet.”

Artikel 8 Europese Verdrag voor de rechten van de mens

Naast artikel 2 EVRM speelt ook artikel 8 EVRM een essentiële rol bij de bescherming van de gezondheid van de inwoners. Artikel 8 lid 1 luidt:

“Een ieder heeft het recht op respect voor zijn privé leven, zijn familie- en gezinsleven, zijn woning en zijn correspondentie.”

De rechtspraak, gewezen met uitdrukkelijke verwijzing naar artikel 2 EVRM en artikel 8 EVRM, heeft inmiddels uiteraard een meer concrete invulling gegeven in een groot aantal gevallen. Wij menen dat uit de rechtspraak van het Europese Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM) duidelijk voortvloeit dat deze bepalingen de Nederlandse overheid enerzijds de verplichting oplegt, de gezondheid van de burgers en hun gezinsleven te beschermen en anderzijds de verplichting oplegt tot het nemen van adequate maatregelen, als de gezondheid van burgers in gevaar is.

Artikel 2 en artikel 6 Verdrag betreffende de Europese Unie (VEU)

Ook het Verdrag betreffende de Europese Unie biedt bescherming van de inwoners. Zo luidt artikel 2:

“... eerbied voor de menselijke waardigheid, vrijheid, democratie, gelijkheid, de rechtsstaat en eerbiediging van de mensenrechten, waaronder de rechten van personen die tot minderheden behoren. Deze waarden hebben de lidstaten gemeen in een samenleving die gekenmerkt wordt door pluralisme, non-discriminatie, verdraagzaamheid, rechtvaardigheid, solidariteit en gelijkheid van vrouwen en mannen.”

Dit artikel refereert in algemene zin aan ‘de mensenrechten’, maar dient gelezen te worden in combinatie met artikel 6 lid 1 VEU.

De eerste zin van dit artikel luidt:

“De Unie erkent de rechten, vrijheden en beginselen die zijn vastgesteld in het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie van 7 december 2000, als aangepast op 12 december 2007 te Straatsburg, dat dezelfde juridische waarde als de Verdragen heeft.”

Voorts verwijzen wij naar artikel 6 lid 3 VEU, welk artikellid de volgende tekst bevat:

“De grondrechten, zoals zij worden gewaarborgd door het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden en zoals zij voortvloeien uit de constitutionele tradities die de lidstaten gemeen hebben, maken als algemene beginselen deel uit van het recht van de Unie.”

Artikel 6, eerste lid en artikel 6 derde lid VEU leggen derhalve de rechten, vrijheden en beginselen die zijn vastgesteld in het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie onverkort vast. Dat betekent dat de grondrechten, neergelegd in het EVRM en de VEU dezelfde juridische waarde en strekking heeft.

2. Gezondheid en geluid

Rapport Gezondheidsraad

In de afgelopen decennia hebben zowel de Gezondheidsraad als het RIVM uitgebreide rapportages uitgebracht over de effecten van omgevingsgeluid op onze gezondheid.

Zo kan de blootstelling aan omgevingsgeluid psychische stress veroorzaken. Als iemand zich maar vaak en lang genoeg ergert/stoort aan het omgevingsgeluid, kan dat ook schadelijk zijn voor de gezondheid. Effecten kunnen ook het gevolg zijn van de beoordeling ('appraisal') van het geluid.

In onderstaand model, ontleend aan het rapport van de Gezondheidsraad uit 1999 wordt verondersteld dat een deel van de gezondheidseffecten van geluid ontstaan doordat een individu het geluid (soms onbewust) als ongewenst beoordeelt. Deze negatieve beoordeling van geluid kan niet alleen tot acute fysiologische effecten leiden, maar ook tot psychologische effecten (zoals hinder) leiden.

Nieuwe WHO-richtlijnen omgevingsgeluid en consequenties voor Nederland

De Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) heeft bovendien in oktober 2018 de richtlijnen omgevingsgeluid uitgebracht. Deze WHO-richtlijnen zijn een advies en bedoeld om de schadelijke gezondheidseffecten door geluid, zoals een verstoorde slaap en hinder, te verminderen.

Nieuw in deze richtlijnen is dat rekening wordt gehouden met nieuwe inzichten dat de ernstigere gezondheidseffecten van geluid, zoals coronaire hartziekten, al bij lagere geluidniveaus optreden dan in het verleden werd aangenomen. De richtlijnen betreffen gemiddelde geluidniveaus voor dag en nacht per bron bij zwaarst belaste gevel, buitenshuis en zijn een hulpmiddel voor beleidsmakers en andere (lokale) professionals om ervoor te zorgen dat gezondheid beter wordt meegenomen in het geluidbeleid.

Belangrijk element hierbij is de vaststelling dat geluidsoverlast doorgaans weliswaar vaak van tijdelijke aard is, maar dat terugkerende (herhaalde), kortere en langdurige blootstelling aan geluid blijvende gevolgen voor de gezondheid oplevert.

Illustratief in dit kader is onderstaand staatje:

Geluidbron	Lden	Lnight
Wegverkeer	53dB	45dB
Railverkeer	54dB	44dB
Vliegverkeer	45dB	40dB
Windturbines	45dB	--

Geluidsniveaus boven Lden worden geassocieerd met negatieve gezondheidseffecten en boven Lnight met negatieve effecten op slaap.

In 2018 heeft de Tweede Kamer de motie Schonis aangenomen, waarbij verzocht is om een onderzoek naar de verhouding tussen deze nieuwe WHO-richtlijnen en (de effecten van) het actuele Nederlandse geluidbeleid. Dit onderzoek heeft het RIVM uitgevoerd en in 2020 gepubliceerd.

Volgens het RIVM worden in Nederland jaarlijks 6,1 miljoen personen blootgesteld aan geluidniveaus door wegverkeer hoger dan de WHO-advieswaarde van 53 dB (Lden). Daarnaast worden ruim 4,7 miljoen personen blootgesteld aan nachtelijke geluidniveaus, die groter of gelijk zijn dan de WHO-advieswaarde van 45 dB (Lnight). Het merendeel hiervan betreft personen die worden blootgesteld aan geluid van wegverkeer op gemeentewegen.

Dit kan in onderstaande tabel als volgt worden weergegeven:

Geluidbron	Lden WHO	Aantal of percentage personen > WHO	Lnight	Aantal personen > WHO
Wegverkeer	53dB	6.144.400 36%	45dB	4.735.000
Railverkeer	54dB	319.100 1,9%	44dB	468.500
Vliegverkeer	45dB	2.097.800 12%	40dB	219.800
Windturbines	45dB	9.100 0,05%	--	nvt

Het RIVM berekent, dat in Nederland jaarlijks ongeveer 750 mensen een coronaire hartziekte krijgen door teveel geluid van wegverkeer. Het aantal sterfgevallen door coronaire hartziekte door geluid is naar schatting 65 per jaar. Het aantal mensen dat ernstige hinder of ernstige slaapverstoring ondervindt door de blootstelling aan geluid van wegverkeer ligt hoger met respectievelijk ruim 950.000 personen en ruim 540.000 personen.

Schematisch weergegeven:

Effect	Personen
Sterfte aan coronaire hartziekten	65
Ontstaan van coronaire hartziekten	750
Ernstige slaapverstoring	541.000
Ernstige hinder	957.400

Handbook on the external costs of transport

De Europese Commissie heeft zich in de afgelopen jaren ook over het onderwerp gebogen en publiceerde in 2019 het "Handbook on the external costs of transport".

In het rapport worden meerdere vormen van externe kosten van transport beschreven, onderzocht en gecalculeerd, zoals kosten van ongelukken, luchtvervuiling, klimaatverandering en ook die van lawaai (noise pollution).

De Europese Commissie constateert in dit rapport dat de kosten van lawaai zich manifesteren in kosten van gezondheidsproblemen en van ergernis. Ergernis is de hinder, die mensen ondervinden, wanneer ze worden blootgesteld aan verkeerslawaai. Het kan mensen belemmeren bij het uitvoeren van bepaalde activiteiten, wat kan leiden tot een verscheidenheid aan negatieve reacties, waaronder irritatie, teleurstelling, angst, uitputting en slaapstoornissen.

De onderzoekers calculeren de kosten van lawaai door motorvoertuigen als volgt:

Transportmodus	Totale kosten EU € mld	Gemiddelde kosten EU €-cent per pkm
Auto	26.2	0.6
Motorfiets	14.8	9.4
Bus	0.8	0.4
Touringcar	0.9	0.2
Vrachtwagen	14.5	0.4 – 1.6

(pkm = personenkilometer, vkm = voertuigkilometer)

Motorfietsen blijken per gereden kilometer met afstand de grootste lawaaikostenpost, groter dan de grootste vrachtwagen en zelfs groter dan een bus inclusief passagiers.

Transportmodus	Gezondheidskosten		Aantal voertuigen¹		Aantal kilometers
	absoluut	%	absoluut	%	absoluut
auto	26.2 mld	63	8.677.911	92	122.491.000.000
motorfiets	14.8 mld	37	679.848	8	160.650.400 ²
		100		100	

De absurde omvang van het geluidsvolume door motorfietsen blijkt uit een vergelijking met de personenauto. (We nemen dan aan dat de kostenverhouding voor heel Europa zeker ook op het dichtbevolkte Nederland van toepassing is.)

Met 0.1% van de gereden kilometers zorgen motorrijders met 8% van het aantal voertuigen voor 37% van de gezondheidskosten van lawaaiervuiling. Als we het vrachtverkeer in deze berekening meenemen, dan zorgen motorrijders met 7% van het aantal voertuigen voor 27% van de gezondheidskosten van lawaaiervuiling!

¹ CBS Statline

² Volgens de Stichting wetenschappelijk onderzoek verkeersveiligheid rijden motorrijders gemiddeld 2300 km per jaar – <https://www.swov.nl/feiten-cijfers/fact/motorrijders-hoeveel-wordt-er-nederland-op-de-motor-gereden>

Piekgeluiden of gemiddelden

In onderzoeken en wetenschappelijke artikelen wordt veelal gesproken van L-den of L-night. Dit zijn gemiddelden over een bepaalde tijd (vaak 8 of 24 uur). Mensen worden over het algemeen niet ziek van gemiddelden, maar juist van terugkerende piekgeluiden. Piekgeluiden zeggen ook iets over de bron die de geluidsoverlast veroorzaakt, en is daarom van grote invloed op de gemiddelden. Wij vragen u dan ook om de piekgeluiden van motorvoertuigen te maximaliseren.

Dat mag niemand verbazen gezien de hoeveelheid lawaai, die een motorfiets nog steeds mag produceren in vergelijking met een personenauto die immers wettelijk standaard is gemaximeerd op 74 dB(A):

Cilinders cm³	Maximum allowed motorbikes
80 cm ³	91 dB(A)
125 cm ³	92 dB(A)
350 cm ³	95 dB(A)
500 cm ³	97 dB(A)
750 cm ³	100 dB(A)
1000 cm ³	103 dB(A)
> 1000 cm ³	106 dB(A)

Nota Bene: Verwarrend hierbij is dat voor de geluidsnormen voor motorfietsen en personenauto's verschillende meetmethoden worden gebruikt. In bovenstaande tekst worden, bij gebrek aan beter, waarden van twee verschillende meetmethoden met elkaar vergeleken.

De 73 dB(A) is gebaseerd op de statische meetmethode voor auto's.

De 91 dB(A) is gebaseerd op de dynamische meetmethode die wordt gebruikt voor motorfietsen.

In de praktijk komt bij de 73 dB(A) dus nog het geluid van wind en banden.

Waar je dan op uitkomt mag TNO een keer bepalen, maar in geen geval in de buurt van de 91 dB(A).

Elke extra 3 dB(A) is een verdubbeling van het brongeluid . . .

3. Verlaging bestaande geluidsnormen

Herbeoordeling huidige Europese geluidsnormen

Naar aanleiding van vragen van enkele Europarlementariërs over de huidige Europese geluidsnormen heeft de voorzitter van de Europese Commissie in een brief van 27 oktober 2020 meegedeeld, dat besloten is tot een herbeoordeling van de huidige geluidsnormen en dat deze herbeoordeling onderdeel vormt van de aangekondigde "Green deal".

De voorzitter van de Europese Commissie heeft in deze brief tevens aangegeven dat deze herbeoordeling enige tijd in beslag zal nemen en dat deze herbeoordeling door de Europese instellingen naar verwachting de periode tot eind 2021 in beslag zal nemen. Het is echter niet uitgesloten dat het onderzoek voor deze herbeoordeling zelfs nog wat langer zal duren.

Recente beslissing Europese Commissie

In dit kader is echter vermeldenswaard, dat Oostenrijk in de afgelopen periode specifieke maatregelen had genomen om de geluidsoverlast door motorfietsen direct al te beperken met het oog op de bescherming van de volksgezondheid. Deze maatregel gold voor Tirol en was van toepassing op een deel van het jaar, te weten van 1 april tot en met 30 september.

Vertegenwoordigers van de motorrijders hebben bij de Europese Commissie hiertegen bezwaar gemaakt, maar de Europese Commissie heeft met verwijzing naar de bescherming van de gezondheid van de inwoners van Tirol de bezwaren op 26 januari 2021 afgewezen.

Wij constateren derhalve dat de Europese Commissie van mening is dat met het oog op de bescherming van de gezondheid reeds nu onder de bestaande afspraken en verdragsbepalingen specifieke maatregelen mogelijk zijn.

Naar onze mening is deze recente beslissing op dezelfde gronden eveneens van toepassing op de situatie in Nederland.

Dat betekent dat deze beslissing verankerd dient te worden in het nationaal Klimaatakkoord (zie: onderdeel 4) en in de recent gepubliceerde Aanvullingsregeling geluid Omgevingswet (zie: onderdeel 6).

4. Nationaal Klimaatakkoord is een farce

Medio 2019 heeft het kabinet in navolging van het Klimaatakkoord van Parijs in 2015 een nationaal Klimaatakkoord gepresenteerd. Het kabinet heeft met het nationale Klimaatakkoord een centraal doel: het terugdringen van de uitstoot van broeikasgassen in Nederland met 49 % ten opzichte van 1990.

Dit nationaal Klimaatakkoord bevat een apart hoofdstuk over mobiliteit met de randvoorwaarden voor realisering van een toekomstbestendig mobiliteitssysteem. Daarbij besteedt het nationaal Klimaatakkoord aandacht aan de transitie naar elektrisch vervoer, waarbij speciaal aandacht wordt geschonken aan alle soorten vierwielers: bestelbussen, vrachtauto's, personenauto's, autobussen, etc.

Daarnaast besteedt het nationaal Klimaatakkoord op pagina 57 kort aandacht aan tweewielers. Deze passage vermeldt enerzijds dat de bijdrage van gemotoriseerde tweewielers aan de CO₂-uitstoot gering is, maar dat deze tweewielers wel lokaal zorgen voor een negatief effect op de luchtkwaliteit.

In deze paragraaf spreken partijen (Rijksoverheid, BOVAG, RAI Vereniging en Vereniging DOET) af om samen te werken aan de transitie naar 100% emissieloze snorfietsen. Vanaf 1 januari 2025 zullen alle nieuwverkopen van snorfietsen op de Nederlandse markt emissieloos zijn. De Rijksoverheid zal zorgen voor een gelijk speelveld op de Nederlandse markt.

Aan de motorfietsen, die juist zo veel geluidsoverlast veroorzaken, zoals uit bovenvermelde rapporten blijkt, wordt echter geen enkele aandacht besteed!

Het lijkt er sterk op dat de overheid de WHO-normen inzake omgevingslawaai, het RIVM-rapport en het "Handbook on the external costs of transport" van de Europese Commissie bewust volledig negeert.

Dat is in de huidige omstandigheden onaanvaardbaar, temeer daar inmiddels 95 bewonersgroepen, verspreid over 11 provincies zich bij de NEFOM hebben aangesloten, teneinde passende maatregelen tegen deze geluidsoverlast bij de landelijke en provinciale overheid te bepleiten.

In verband hiermede verzoeken wij u in het kabinet te bepleiten het nationaal Klimaatakkoord aan te vullen en voor motorfietsen een vergelijkbare transitie na te streven als voor snorfietsen.

Met betrekking tot deze verzochte aanvulling van het nationaal Klimaatakkoord staan wij als NEFOM niet alleen.

Zo heeft de G-4 (Amsterdam, Den Haag, Rotterdam en Utrecht) reeds in 2020 het initiatief genomen om gezamenlijk met het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (I&W) te overleggen over de aanpak van geluidsoverlast.

In dit kader is vermeldenswaard dat de gemeente Amsterdam een Actieplan Schone Lucht heeft opgesteld, waarin per vervoerscategorie de omschakeling naar elektrisch vervoer als doel wordt geformuleerd. Voor tweewielers kent dit Actieplan specifieke doelen: motorfietsen in 2030 uitstootvrij en brom- en snorfietsen al in 2025.

Voorts kent de gemeente Den Haag sedert kort het Actieplan Geluid 2021-2023, waarin specifiek aandacht wordt geschonken aan de negatieve invloed van geluid op de gezondheid van de inwoners, een en ander met verwijzing naar de WHO-richtlijnen.

Ook op gemeentelijk niveau zijn op dit vlak initiatieven genomen. Zo hebben de burgemeesters van de gemeenten Krimpenerwaard en Lopik eind oktober 2020 een brief naar de minister van I&W gestuurd met het verzoek om de geluidsnormen voor motorfietsen te verlagen, meer mogelijkheden te creëren voor inrijverboden voor motorfietsen gedurende het motorseizoen en een algeheel verbod van sportuitlaten en verwijderbare dB-killers. Enkele andere gemeenten hebben een vergelijkbare brief naar I&W gestuurd.

In aansluiting hierop heeft de gemeente Bergen (NH) alle 352 gemeenten in Nederland benaderd met het voorstel om gezamenlijk met I&W te gaan overleggen over de aanpak van geluidsoverlast door motorvoertuigen, in het bijzonder door motorfietsen. Dit initiatief krijgt uiteraard nog een vervolg.

Voorts hebben de provincies ter bescherming van het milieu en de leefomgeving specifieke regels inzake het toegestane geluidsvolume vastgesteld voor:

- aangewezen stiltegebieden
- aangewezen naturagebieden

Het ligt voor de hand dat de Rijksoverheid ook voor deze gebieden passende regels vaststelt, die het geluidsvolume door motorvoertuigen, in het bijzonder door motorfietsen, in deze gebieden aan banden leggen. Bij gebreke daaraan is – gezien de initiatieven van de G-4 en de gemeenten – het nationaal Klimaatakkoord zonder meer een farce. Het huidige Klimaatakkoord voldoet bovendien niet aan de zorgplicht van de overheid ter bescherming van de gezondheid van de burgers. Zonder meer een onvoorstelbare verwaarlozing van de zorgplicht van de overheid.

5. Omvang van het verzet tegen het negeren van de zorgplicht

Zoals reeds vermeld, vinden wij het ongehoord, dat het kabinet tot op heden geen aandacht heeft besteed aan de verzoeken van diverse gemeenten om maatregelen te nemen tegen de geluidsoverlast door motorvoertuigen, in het bijzonder van motorfietsen.

Dat klemt te meer, nu zelfs de minister voor Medische Zorg op 16 april 2021 in een brief aan de Tweede Kamer haar visie heeft gegeven over de randvoorwaarden voor het Programma Gezonde Groene Leefomgeving, waarin zij opmerkingen maakt over de geluidshinder en zelfs constateert *“dat zo'n 10% van de bevolking ernstige hinder door geluid van wegverkeer ondervindt.”*

Wij moeten helaas constateren dat de Rijksoverheid ondanks alle uitgebrachte rapporten de zorgplicht voor de gezondheid van de inwoners van Nederland gewoon blijft verwaarlozen!

Recent heeft de Raad van State bij de presentatie van het jaarverslag opgemerkt, dat de vertrouwensrelatie tussen overheden en de burger op de proef wordt gesteld. De coronacrisis en het kinderopvangtoeslagdrama vormen aanleiding voor een grondige beschouwing over het 'onderhouden van vertrouwen', waarin overheden het voortouw moeten nemen. Want de zorg over de relatie met de burger is groot en zit diep bij het Hoge College van Staat. 'Waar het vertrouwen rafelt, rafelt ook de rechtsstaat', zo staat in het traditionele inleidende hoofdstuk van het jaarverslag vorig jaar, dat onder eindredactie staat van vicepresident Thom de Graaf. Overheden moeten volgens het college, dat rechtsprekt als hoogste bestuursrechter en de regering adviseert over wetten, handelen vanuit 'het principe dat de burger à priori het vertrouwen waard is, zonder daarin naïef te zijn'. Volgens de Raad vergt dat 'in voorkomende gevallen een andere grondhouding'.

De vicepresident van de Raad van State geeft in zijn presentatie van het recente jaarverslag naar onze mening nog een voorzichtige benadering van deze breuk in het vertrouwen tussen overheden en burgers. Naar onze mening wordt deze vertrouwensrelatie zelfs met voeten getreden.

Inmiddels hebben circa 95 bewonersgroepen, verspreid over 11 provincies, zich bij de NEFOM aangesloten. Het is zonneklaar, dat – zoals de minister voor Medische Zorg in bovenvermelde Kamerbrief constateert – grote groepen van de bevolking geluidsoverlast ervaren. De NEFOM zal zich bij de Rijksoverheid dan ook blijven pleiten voor bestrijding van deze geluidsoverlast door met name motorfietsen en de overheid daarbij wijzen op de erkenning dat de overheid een zorgplicht heeft, gebaseerd op de Grondwet, het Europese Verdrag voor de rechten van de mens en het Verdrag betreffende de Europese Unie, alsmede de genoemde rapporten.

Ook bewonersgroepen komen steeds meer in verzet. Zo hebben bewonersgroepen vorig jaar via een spandoekenactie in een groot aantal gemeenten te kennen gegeven de huidige situatie niet langer te kunnen accepteren. Op de spandoeken was in niet mis te verstane woorden de tekst aangebracht: We zijn het zat!

In lijn met deze spandoekenactie zal de NEFOM met zijn grote aantal bewonersgroepen blijven vechten voor een gezond leefklimaat.

6. Verzochte maatregelen

Zoals uit de bovenvermelde plannen kan worden afgeleid, speelt de bescherming van de gezondheid van de inwoners een cruciale rol bij de aanpak van geluidsoverlast door motorvoertuigen.

Daarvoor kan verwezen worden naar de zorgplicht van de overheid om de gezondheid van burgers te beschermen, welke zorgplicht niet alleen in onze Grondwet, maar ook in het Europese Verdrag voor de Rechten van de Mens en het Verdrag betreffende de Europese Unie duidelijk is vastgelegd. Voorts vormen ook de rapporten van de Gezondheidsraad, het RIVM, de nieuwe WHO-richtlijnen omgevingsgeluid en het Handbook on the external costs of transport van de Europese Commissie een belangrijke basis voor de aanpak van geluidsoverlast door motorvoertuigen, in het bijzonder door motorfietsen.

Daarbij komt dat de voorgenomen invoering van de Omgevingswet op het punt van omgevingsgeluid, in het bijzonder van motorfietsen, gebrekkig geregeld is en gemakkelijk aanleiding kan geven tot discussie over de aanpak van geluidsoverlast door motorfietsen. Naar onze mening dient dan ook de Aanvullingsregeling geluid Omgevingswet te worden uitgebreid.

In verband hiermede verzoeken wij u met het oog op de bescherming van de gezondheid van de inwoners van Nederland en ter vermijding van onnodige zorgkosten om de volgende maatregelen bij het kabinet te bepleiten:

- aanvulling van het nationaal Klimaatakkoord met een transitie van motorfietsen naar elektrische motorfietsen, een en ander in lijn met de regeling voor snorfietsen, zodat alle nieuwverkopen van motorfietsen vanaf 1 januari 2025 op de Nederlandse markt emissieloos zijn;
- invoering van een wettelijke mogelijkheid voor een gemeente tot het invoeren van een inrijverbod voor motorfietsen, die stationair meer geluid veroorzaken dan 80 dB(A), een en ander via het invoeren van een milieuzone voor stiltegebieden en naturagebieden gedurende het motorseizoen (1 april tot en met 31 oktober), zulks met uitzondering van elektrische motorfietsen;
- uitvoering van de toezegging aan het lid Moonen (Eerste Kamer) om een onderzoek naar de effecten van piekgeluiden overdag op de gezondheid van de inwoners van Nederland;
- instelling van een algeheel verbod om gedurende het motorseizoen (1 april tot en met 31 oktober) in groepen van meer dan 5 motorrijders te rijden over wegen door stiltegebieden en naturagebieden;
- invoering van een verplichte APK voor motorfietsen;
- invoering van het predicaat “stil voertuig” met als uitgangspunt dat een “stil voertuig” niet meer lawaai maakt, rijdend of stilstaand, dan maatschappelijk acceptabel ofwel 76 dB(A);
- aanvulling van het RDW-register met het predicaat “stil voertuig”
- ruime invulling definitie milieuzonering voor het gebruik van milieuzones geluidsemissie voor woonwijken in gemeenten, waar alleen “stille voertuigen” welkom zijn, een en ander via de Aanvullingsregeling geluid Omgevingswet;
- invoering van een verbod op het gebruik van sportuitlaten door personenauto's en motorfietsen;
- invoering van een verbod van verwijderbare dB-killers voor motorfietsen;
- handhaving van milieuzones geluidsemissie met behulp van ANPR-camera's, een en ander via een koppeling met het RDW-register; deze handhaving kan volledig geautomatiseerd worden uitgevoerd met de iMilieuzone software van iHandhaving;
- ondersteuning van gemeenten en provincies bij de aanschaf van de benodigde ANPR-camera's op gemeentelijke en provinciale wegen.

Gezien het grote belang van deze verzochte maatregelen voor het grote aantal bewonersgroepen, dat bij de NEFOM is aangesloten, hebben wij een factsheet "Gezondheid en geluid" opgesteld, welke wij hierbij insluiten.

Vertrouwende op een spoedige reactie.

Met vriendelijke groet,
Namens de NEFOM

Dhr. O. Hardenberg
voorzitter

Bijlage: Factsheet "Gezondheid en geluid"